

Nr 69.

Av herr **Thelin m. fl.**, om anslag till uppförande av ett hem för kroniskt sjuka i Växjö.

Allt sedan år 1927 har riksdagen årligen beviljat anslag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka. Detta anslag utgjorde för budgetperioden 1930/1931 450,000 kronor. För budgetåret 1931/1932 har riksdagen anvisat ett extra reservationsanslag för ändamålet av 50,000 kronor. Sålunda anvisade medel jämte uppkomna reservationer å tidigare anslag avse emellertid endast att täcka kostnaderna för statsbidrag till sådana platser, som beräknas bliva färdiga att tagas i bruk före den 1 juli 1932. I årets statsverksproposition har icke upptagits något anslag för berört ändamål beroende på det statsfinansiella läget, som nödvändiggör största möjliga återhållsamhet ifråga om beviljande av anslag. Det är givetvis icke vår avsikt, att bestrida nödvändigheten av dylik sparsamhet, därest densamma kan göra sig gällande utan att bryta sönder under stora svårigheter och mycken möda uppgjorda organisationsplaner och i övrigt på lång sikt träffade dispositioner. Vi förmena likväl, att Kronobergs läns landsting, som icke synes kunna bliva delaktigt av nu för ändamålet till Kungl. Maj:ts disposition stående anslag, härigenom skulle komma i en belägenhet, som med hänsyn till de särskilda förhållanden, vilka varit förknippade med uppförandet av landstingets anstalt för kroniskt sjuka i Växjö, knappast kan anses överensstämma med rättvisa och billighet. Till belysande härav må anföras följande.

I Kronobergs län har sedan åtskillig tid verkat en förening med uppgift att söka åstadkomma ett hem för kroniskt sjuka. Denna förening, som äger rätt betydande tillgångar, stod för några år sedan inför utsikten att kunna förverkliga sina byggnadsplaner och hade för ändamålet träffat vissa förberedelser. Samtidigt hade länets landsting att till den 1 januari 1933 uppföra epidemisjukhus enligt epidemilagen. Tanken väcktes då att genom en sammankoppling av epidemisjukhuset i Växjö med det tilltänkta hemmet för kroniskt sjuka dels kunna göra vissa besparingar i byggnads- och driftkostnader, dels möjliggöra erhållande av statsbidrag för uppförandet och driften av sistnämnda hem, vilket statsbidrag jämlikt därom gällande bestämmelser ju icke stod föreningen såsom sådan till buds. Föreningen erbjöd sig därför att till landstingets disposition av sina medel ställa det belopp, som utöver beräknat statsbidrag, 60,000 kronor, erfordrades för upp-

förande — i anslutning till nytt epidemisjukhus i Växjö — av ett hem för kroniskt sjuka med plats för 40 eventuellt 42 patienter. Vid lagtima möte den 4 september 1929 beslöt landstinget såvitt nu är ifråga dels att uppföra ett epidemisjukhus i Växjö för en beräknad kostnad av 246,000 kronor, dels att med antagande av ett av ovan nämnda förening gjort här ovan refererat erbjudande låta för en beräknad kostnad av 192,000 kronor, varav 60,000 kronor beräknades utgå av statsmedel, i samband med uppförandet av nyssnämnda epidemisjukhus uppföra ett hem för kroniskt sjuka, avsett för 40 eller eventuellt 42 patienter. Platsantalet har sedermera utökats till 44. Ritningarna till dessa byggnadsföretag hava efter en hel del ändringar och kompletteringar blivit av medicinalstyrelsen förhandsgranskade och godkända. Då landstinget ville tillgodogöra sig de erfarenheter i avseende å epidemisjukhus, som vunnits på andra håll, dröjde emellertid landstinget i det längsta med byggnadsarbetets igångsättande. Såväl epidemisjukhuset som hemmet för kroniskt sjuka kunna emellertid nu beräknas vara fullt färdiga till i slutet av år 1932 eller således till den i epidemilagen föreskrivna tid. Hemmet inrymmer erforderliga kökslokaler även för epidemisjukhuset, varför ett samtidigt igångsättande av båda byggnadsföretagen för landstinget utgjorde en bindande nödvändighet. Då landstinget enligt därom gällande bestämmelser ansåg sig med visshet kunna påräkna statsbidrag till epidemisjukhusets uppförande samt detta byggnadsarbetes igångsättande icke med nödvändighet förutsatte, att ansökan om statsbidrag dessförinnan ingivits, kom dylik ansökan såväl för epidemisjukhuset som det därmed sammanbyggda hemmet för kroniskt sjuka att ingivas till medicinalstyrelsen först i september 1931. Härigenom har medicinalstyrelsen, som genom upprepade granskningar av byggnadsritningarna hela tiden haft vetskap om byggnadsföretaget, icke haft anledning medräkna landstinget vid sin i slutet av år 1930 gjorda underdåniga hemställan om anvisande av statsbidrag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1931/1932. Då nu såsom ovan nämnts på grund av den hastigt och oväntat inträffade svårartade ekonomiska depressionen Kungl. Maj:t icke i årets statsverksproposition ansett sig kunna upptaga något anslag för ändamålet, tro vi oss hava fullt skäl för den uppfattningen, att landstinget, vars budget redan förut i hög grad blivit ansträngd, utan egentligt eget förvållande kommit i ett synnerligen brydsamt läge. Att märka är i detta sammanhang, att landstinget måst anvisa högst betydande tilläggsanslag för färdigställande av epidemisjukhusen i Växjö och Ljungby samt nu ifrågavarande hem för kroniskt sjuka ävensom att förenämnda förenings tillgångar helt tagits i anspråk för uppförandet av hemmet för kroniskt sjuka, varför landstinget i händelse av avslag å denna motion har att gälda ytterligare 66,000 kronor i byggnadskostnader för samma hem. Starka billighetsskäl synas oss därför tala för att riksdagen här träder hjälpsamt emellan. Vi anse oss hava så mycket större fog att nu göra framställning

härom, som väl knappast sådana skäl för bifall, som de av oss nu förbragta, torde vara till finnandes på annat håll.

Såsom ett ytterligare stöd för vår hemställan få vi för övrigt anföra, att det med hänsyn till de principer, som av medicinalstyrelsen tillämpats vid anmälan om anslagsbehovet för budgetåret 1931/1932 och som framgå av statsverkspropositionen 1931 V huvudtiteln p. 72 synes ovisst, huruvida landstinget över huvud hade haft utsikt att förordas till erhållande av statsbidrag, även om landstingets ansökan ingivits långt tidigare än vad nu varit fallet. Då nämligen medicinalstyrelsen beträffande landstingsanstalterna endast inbegripit sådana till erhållande av statsbidrag, som beräknades bliva färdiga att tagas i bruk före den 1 juli 1932, men landstingets anstalt på sätt ovan nämnts skulle vara färdig först i slutet av år 1932, ligger det nära till hands att antaga, att landstinget först till ett kommande budgetår av medicinalstyrelsen skulle hava uppförts i tur att erhålla statsbidrag, därest riksdagen härtill anslagit medel.

Under åberopande av vad sålunda anförts samt med förmälan, att nu ifrågavarande hem för kroniskt sjuka genom vissa ändringar i byggnadsritningarna inrymmer plats för 44 patienter, få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte bevilja Kronobergs läns landsting ett efter 44 platser beräknat anslag av 66,000 kronor för uppförandet av nu ifrågavarande hem för kroniskt sjuka i Växsjö.

Stockholm den 16 januari 1932.

Arvid Thelin.

M. Svensson.

Per Gustafsson.

Carl Thorén.

